

Aan:
Statenfractie BBB, mevr. A Oude Luttikhuis

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 51 betreffende Gevolgen intrekking POP3/ELFPO-subsidie na uitspraak Rechtbank Midden-Nederland
Datum	14-10-2025
Documentnummer	UTSP-1557500171-15751
Contactpersoon	Linda Wassink-de Ligt
Telefoonnummer	+31643205474
E-mailadres	linda.wassink@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	LVN
Bijlagen	Geen

Geachte mevrouw Oude Luttikhuis,

Toelichting (vragensteller):

Op 25 juni 2025 heeft de Rechtbank Midden-Nederland uitspraak gedaan in een zaak over de intrekking van een Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3)/ Europees landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO) - subsidie aan een inwoner en onderneming uit de provincie Utrecht. De rechtbank oordeelde dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd waarom de volledige subsidie is ingetrokken, nadat bleek dat enkele dagen vóór de aanvraag aanbetalen waren gedaan. De provincie dient nu opnieuw te beslissen en een betere belangenafweging te maken. Deze uitspraak roept vragen op over het subsidiestelsel, de uitvoering en de gevolgen voor betrokken inwoners en bedrijven in onze provincie.

Vraag:

1. Bekendheid en stand van zaken

1a Is het college bekend met de uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland van 25 juni 2025 (ECLI:NL:RBMNE:2025:2989)?

Antwoord:

Ja, het college is bekend met deze uitspraak.

Vraag:

1b Welke stappen heeft het college inmiddels ondernomen naar aanleiding van deze uitspraak?

Antwoord:

Op 5 augustus 2025 is een gesprek gevoerd met de eisers om de financiële en emotionele gevolgen in kaart te brengen. Daarna is extern advies ingewonnen om alle mogelijkheden juridisch te onderzoeken. Op basis

daarvan is een nieuw en juist gemotiveerd besluit op bezwaar (BoB) geschreven, inclusief de afweging tot gehele of gedeeltelijk intrekking. De betaling van het griffierecht aan eisers is uitgevoerd.

Vraag:

2. Procedure en motivering

2a Herkent het college zich in het verwijt van de rechtbank dat bij de intrekking van deze subsidie onvoldoende een belangenafweging en motivering heeft plaatsgevonden?

Antwoord:

Het college herkent zich in het verwijt van de rechtbank dat een onjuiste juridische grondslag is gebruikt om het besluit te motiveren. In het nieuwe besluit is dit hersteld. Ook is in het nieuwe besluit duidelijker en beter uitgelegd waarom de subsidie geheel moet worden ingetrokken.

Vraag:

2b Op welke wijze gaat het college voortaan zorgen voor een betere motivering en belangenafweging bij besluiten tot intrekking van subsidies?

Antwoord:

Het Unierecht dat mede op deze subsidie van toepassing is, is specialistisch en complex. Ondanks dat het college in zijn besluit per abuis heeft verwezen naar een onjuiste juridische grondslag, is de uitkomst niet anders: ook als het college het besluit op de juiste grondslag had gebaseerd, had zij niet anders kunnen beslissen dan de subsidie geheel in te trekken. Dit is bevestigd door verschillende (juridische) experts van binnen en buiten de provincie. Dit laat echter onverlet dat het college er op zal letten dat de wijze waarop besluiten tot intrekking van subsidies tot stand zijn gekomen goed en volledig wordt uitgelegd in de motivering van het besluit.

Vraag:

3. Uitvoering subsidieregelingen

3a Hoe wordt momenteel beoordeeld of sprake is van een "valse start" bij POP3/ELFPO-subsidies, bijvoorbeeld wanneer betalingen net voor de aanvraag plaatsvinden?

Antwoord:

Dit wordt bepaald aan de hand van het Unierecht en het Handboek POP3, waarin (kort samengevat) staat dat geen projectwerkzaamheden mogen worden gestart en/of verplichtingen ten behoeve van het project worden aangegaan, voordat de subsidieaanvraag is ingediend. Als op het moment dat door de subsidieaanvrager een verzoek tot (deel)betaling wordt gedaan blijkt dat hiervan sprake is of lijkt te zijn, wordt er contact opgenomen met de subsidieaanvrager om dit te verifiëren.

Vraag:

3b Zijn de huidige regels voldoende duidelijk voor aanvragers, of overweegt het college om deze te verduidelijken of aan te scherpen?

Antwoord:

In het Handboek POP3 voor subsidieaanvragers, dat 66 pagina's telt, worden de subsidieregels uitvoerig toegelicht, inclusief voorbeelden. Bovendien bevat de provinciale Subsidieverordening POP3 een artikelsgewijze toelichting. Aangezien de POP3 programma is afgelopen, is het echter niet meer mogelijk deze regels te verduidelijken of aan te scherpen. Overigens waren de regels bekend bij het bedrijf dat optrad als penvoerder van het samenwerkingsverband waaraan de POP3-subsidie werd verleend.

Vraag:

4. Gelijk speelveld en proportionaliteit

4a Hoe waarborgt het college dat er sprake is van een gelijk speelveld voor alle subsidieaanvragers, terwijl tegelijkertijd ruimte wordt gehouden voor maatwerk en proportionaliteit, zoals de rechtbank suggereert?

Antwoord:

Bij de verlening van Europese subsidies is het college gehouden aan (dwingendrechtelijke) Europese regelgeving en landelijke afspraken over de toepassing van deze regelgeving. Dit strenge en uniforme kader voor de toepassing van POP3-subsidies zorgt voor een gelijke behandeling van alle aanvragers. In hoeverre in een individueel geval maatwerk kan worden toegepast, en welke ruimte er is om in het kader van het proportionaliteitsvereiste een belangenafweging te maken, hangt af van alle specifieke omstandigheden van het geval en zal daarom ook van geval tot geval moeten worden beoordeeld. Zoals ook de rechtbank aangeeft, moet hierbij duidelijk worden uitgelegd hoe die beoordeling tot stand is gekomen, welke grondslagen daarbij zijn gebruikt en welke belangen tegen elkaar zijn afgewogen.

Vraag:

4b Is het college bereid om bij (toekomstige) intrekkingen van subsidies een afweging te maken tussen volledige en gedeeltelijke intrekking, mede op basis van de impact op de aanvrager?

Antwoord:

Wij zijn bereid bij toekomstige intrekkingen van subsidies een afweging te maken tussen volledige en gedeeltelijke intrekking, mede op basis van de impact op de aanvrager, voor zover de (Europese) regelgeving daarvoor ruimte biedt. Deze afweging is overigens vanaf het begin ook al in dit dossier gemaakt, maar door het dwingendrechtelijke karakter van het onderliggende Unierecht, is in dit specifieke geval geen rechtmatige mogelijkheid gevonden voor een andere beslissing dan het volledig intrekken van de subsidie.

Vraag:

5. Communicatie richting aanvragers

5a Op welke wijze worden aanvragers van POP3/ELFPO-subsidies (en andere provinciale subsidies) geïnformeerd over de risico's van aanbestedingen en het belang van het juiste moment van aanvraag?

Antwoord:

Aanvragers van POP3 subsidies zijn geïnformeerd via de subsidieverordening, het openstellingsbesluit en het handboek voor POP3-aanvragers. Ook is er altijd een informatiebijeenkomst over elke openstelling waarbij de voorwaarden van de subsidie worden toegelicht.

Vraag:

5b Wordt deze communicatie naar aanleiding van deze zaak aangepast?

Antwoord:

Ook bij het Nationaal Strategisch Plan (NSP), de opvolger van POP3, mag men niet te vroeg starten met de uitvoering van het project. Voor de communicatie rondom de NSP openstellingen zie hierboven. Er wordt voldoende voorlichting gegeven over de voorwaarden. Aanvragers van een subsidie worden geacht zich van de regels te vergewissen, maar worden daarbij wel geholpen door extra voorlichting naast het handboek. De aanvrager in deze zaak was op de hoogte van de regels.

Vraag:

6. Lessen voor beleid en uitvoering

6a Welke lessen trekt het college uit deze uitspraak voor het bredere subsidiebeleid en de uitvoering daarvan in de provincie Utrecht?

Antwoord:

Ook provinciaal subsidiebeleid is dat subsidie in beginsel een stimulerende werking moet hebben. Met andere woorden, een subsidie is bedoeld om projecten te steunen die anders niet door de markt zouden worden uitgevoerd. Er is door deze uitspraak geen aanleiding om dit beleid aan te passen. Naar aanleiding

van deze uitspraak zal er wel beter gelet worden op de juiste en volledige motivering en verwijzingen naar de juiste grondslagen bij beslissingen op bezwaar.

Vraag:

6b Wordt er, mede naar aanleiding van deze zaak, beleid aangepast of worden aanvullende acties ondernomen?

Antwoord:

Het college zal in besluiten duidelijk uitleggen op basis van welke afwegingen het besluit tot stand is gekomen.

Vraag:

7. Impact op betrokkenen

7a Hoe wordt invulling gegeven aan het expliciet meewegen van de belangen van betrokken inwoners en bedrijven bij dergelijke besluiten?

Antwoord:

De belangen van betrokken inwoners en bedrijven worden meegewogen binnen de ruimte die daarvoor is binnen de dwingendrechtelijke Europese regelgeving, de daarover gepubliceerde jurisprudentie en de landelijke afspraken over een uniforme toepassing van deze regelgeving. In een vergelijkbare zaak (Raad van State 7 augustus 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3208) liet de Afdeling bestuursrechtspraak het intrekkingbesluit in stand. Ondanks de aanzienlijke impact van de intrekking op de bedrijfsvoering van de begunstigde, was de Afdeling van oordeel dat – kort gezegd – het belang van het college om zich aan de geldende verordeningen te houden, ertoe leidde dat de gevolgen van het intrekkingbesluit voor de begunstigde niet onevenredig waren in verhouding tot de met het intrekkingbesluit te dienen doelen.

Vraag:

7b Op welke manier wordt de menselijke maat toegepast in gevallen waarbij formele regels in strijd kunnen komen met de praktijk en redelijkheid?

Antwoord:

Het college heeft geen ruimte om af te wijken van dwingende Europese regelgeving. In een belangenafweging in het kader van het evenredigheidsbeginsel, is dat in beginsel doorslaggevend, ondanks dat er soms aanzienlijke belangen van een individueel geval tegenover staan. Op verzoek van de subsidieaanvrager, kan de rechter in twee instanties toetsen of het college daarin een juiste afweging heeft gemaakt.

Vraag:

8. Actief overleg met RVO en samenwerking voor maatwerk

8a Is het college bereid om, samen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), actief in overleg te treden met het doel om te komen tot een gezamenlijk advies of oplossing waarbij (gedeeltelijke) uitkering van de subsidie alsnog mogelijk wordt gemaakt voor betrokkenen?

Antwoord:

RVO heeft standaard een rol als controle- en betaalautoriteit en wordt bij elk project betrokken. Voorafgaand aan de intrekking van de subsidie, maar nogmaals na de uitspraak van de rechtbank, is samen met RVO gezocht naar een mogelijkheid om de subsidie gedeeltelijk of niet te hoeven intrekken. Die mogelijkheid was er in dit specifieke geval niet, ook niet volgens de RVO.

Vraag:

8b Zo ja, op welke termijn en wijze zal het college dit overleg opstarten?

Antwoord:

Zie het antwoord op het eerste deel van de vraag.

Vraag:

8c Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Niet van toepassing.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen